

[Udenrigsministeren.]

I Virkeligheden kan man ogsaa udtrykke det paa den Maade, at gennem lange Tider under den anden Verdenskrig formede Tingene sig saaledes, at man næsten var mere bekymret for, hvorledes det skulde gaa efter Sejren, end med at vinde den. Det er jo ogsaa ejendommeligt at se, saaledes som det ogsaa med Rette er blevet fremhævet i Bemærkningerne, at De forenede Stater, længe forinden de indtraadte i Krigen, allerede faa Maaneder efter at Krigen var udbrudt i Europa den 1. September 1939, nedsatte en Komité af Embedsmænd inden for det amerikanske Udenrigsministerium, som skulde undersøge og søge at gøre sig klart, hvorledes Forholdene i Europa vilde forme sig efter Krigens Afslutning. Ganske særlig tog man i De forenede Stater kort efter det japanske Overfald ved Pearl Harbor og Amerikas Indtræden i Krigen fat paa at udvide dette Arbejde, og under De forenede Staters meget fremragende Udenrigsminister Cordell Hull's personlige Ledelse foregik der gennem den følgende Tid et Arbejde for at faa den Situation frem, at man ikke kom til at staa alt for uforberedt, naar Sejren var vundet og man skulde tage fat paa disse Spørgsmaal. Vi har jo allerede et vist Syn for, at det maaske vil vise sig at være betydelig vanskeligere at løse dem end at klare selve Sejren.

Man var fra første Færd klar over, at det var nødvendigt at skabe en Organisation til Opretholdelse af Fred og Sikkerhed, og den betydningsfulde Atlanterhavs-Deklaration af 14. August 1941 gav jo ogsaa Udtryk derfor. De to store vestlige Demokratier, det ene i Krig paa Liv og Død, det andet under en stor, maaske en af de største Statsmænds Ledelse, som Verden nogen Sinde har set, Skridt for Skridt forberedende sig paa at tage Del i den store Kamp, sluttede Atlanterhavs-Aftalen med det Maal for de to Magters Politik, at det skulde være en Fred, som gav Grundlag for alle Nationer til at leve i Fred og i Sikkerhed.

Senere — og dette er jo en for os saa overmaade betydningsfuld Ting — fik vi Washington-Deklarationen af 1. Januar 1942. Denne Deklaration bekræftede, at alle de Nationer, som var i Krig med Aksemagterne, ved Undertegnelsen af denne Erklæring kunde give deres Tilslutning til Atlanterhavs-Deklarationen. Der er navnlig for os Danske Grund til at understrege, at det lykkedes vår Minister i Washington, Medlem af den nuværende Regering Hr.

Henrik Kauffmann, at faa en Indbydelse fra Præsident Roosevelt og Ministerpræsident Churchill til at undertegne denne Deklaration, hvilket for Danmarks Vedkommende skete Dagen efter. Jeg tror, jeg har Ret til her at understrege, paa samme Maade som jeg gjorde det, da jeg forelagde Spørgsmaalet om Østgrønlands-Traktaten, den betydningsfulde Indsats, Minister Henrik Kauffmann da udførte for Danmarks Sag. Der er ikke den fjerneste Tvivl om, at det var hele den Position, han havde skabt sig og sit Land, det var hele det Arbejde, der var gaaet forud, det var den klare, forstandige Stilling, han havde indtaget, som bevirkede, at han kunde faa en saadan Indbydelse. Det var den Grønlands-Overenskomst, han havde sluttet med Præsident Roosevelt den 9. April 1941, som bevirkede, at han var i denne Position. Saaledes som jeg har haft Lejlighed til ude i Verden saa mange Gange at fremhæve denne Indsats, vil jeg ogsaa gerne have Lov til at gøre det her fra Folketingets Talerstol ved denne Lejlighed.

Moskva-Erklæringen af 1943 mellem de fire Landes Udenrigsministre, senere tiltraadt af Frankrig, gik et Skridt videre, og det afgørende Arbejde blev derefter udført ved Dumbarton Oaks-Konferencen fra 21. August til 7. Oktober 1944. De Forslag, som der blev udarbejdet, danner i det store og hele Grundlaget for det Resultat, som San Francisco-Konferencen naaede frem til.

Saa endelig kom vi til San Francisco-Konferencen, 25. April—26. Juni i Aar, altsaa paabegyndt inden Freden var opnaaet i Europa, afsluttet inden Sejren var vundet i det fjerne Østen.

Der er Grund til her først at nævne, at San Francisco-Konferencen havde til Formaal at skabe De Forenede Nationers Pagt paa Grundlag af det Arbejde, som allerede var udført. Deltagerne i denne Konference var alle de Lande, som var i Krig — og det var i og for sig en Betingelse at være blandt dem —, og som Deltagere i denne Konference var der da oprindeligt 49 Nationer. Jeg behøver kun at understrege over for det høje Folketing, at det var af aldeles afgørende Interesse for os, at Danmark kunde faa en Indbydelse. Vi havde altid hævdet, at lige siden 29. August 1943 havde der været faktisk Krigstilstand mellem Danmark og Tyskland. Vi havde ogsaa lidt efter lidt faaet dette Standpunkt anerkendt, navnlig ved betydningsfulde Udtalelser i Løbet af 1944, fra Udenrigsminister Eden i Begyndelsen af Aaret, fra Cordell Hull i Midten af Aaret og fra den nuværende engelske Premier-